

Asia: VN/7059/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (pysyvä oleskelulupa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Itä-Suomen yliopiston näkökulmasta on merkittävää, että hallituksen esityksessä laiksi ulkomaalaislain muuttamiseksi (pysyvä oleskelulupa) on huomioitu Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneet ilman vaatimusta tietyn pituisesta yhtäjaksoisesta oleskelusta Suomessa. Itä-Suomen yliopistosta valmistuneista kansainvälisistä opiskelijoista valtaosa haluaa jäädä valmistuttuaan työskentelemään Itä-Suomeen ja pysyvän oleskeluluvan saamisen helpottaminen näiden osaajien kohdalla on erityisen tärkeää.

Esityksen mukaan pysyvän oleskeluluvan saamiseen vaadittaisiin ylempi korkeakoulututkinto, jatkotutkinto tai yliopistossa suoritettu alempi korkeakoulututkinto. Se, että esityksestä puuttuu ammattikorkeakoulututkinto, asettaa korkeakouluopiskelijat epätasa-arvoiseen asemaan ja hyväksytyihin tutkintoihin tulee ehdottomasti sisällyttää myös ammattikorkeakoulututkinto.

Esityksen mukaan pysyvän oleskeluluvan saamiseen korkeakoulututkinnon suorittaneilla ei sisälly vaatimusta tietynpituisesta oleskelusta, vaan se riippuisi siitä, kuinka nopeasti ulkomaalainen on tutkintonsa suorittanut. Esityksessä ei kuitenkaan määritellä, kuinka nopeasti tutkinto on suoritettava, mikä jättää tulkinnan varaa. Esitykseen tulisi sisällyttää määritelmä siitä, missä ajassa tutkinto on suoritettava, jotta pysyvä oleskelulupa voidaan myöntää.

Kolmanneksi korkeakoulututkinnon suorittaneilta vaaditaan vähintään kehittyvää suomen tai ruotsin kielen taitoa. Esityksessä mainittu vaatimus 15 opintopisteen kieliopinnoista kehittyvän kielitaidon osoittamiseksi on nykyisellään vaativa sisällytettäväksi tutkinto-opintoihin, kun samalla tutkinnon suorittamisen nopeus on myös kriteerinä pysyvän oleskeluluvan saamiselle.

Opiskelijoiden lisäksi Itä-Suomen yliopisto rekrytoi ulkomaalaisia tutkijoita ja opettajia, jotka muuttavat Suomeen yksin tai perheineen. Heidän kohdallaan vaadittavan oleskeluajan pidentäminen neljästä kuuteen vuoteen hankaloittaa asettautumista Suomeen. Kahden vuoden työhistoria ja riittävä suomen tai ruotsin kielen taito ovat kohtuullisia vaatimuksia, mutta korkeintaan kolmen kuukauden turvautuminen työttömyysturvaan tai toimeentulotukeen tai muu poissaolo töistä, ovat heikentävät heidän asemaansa merkittävästi. Tutkimus- ja innovaatiotehtävissä työllistyminen riippuu usein ulkopuolisesta rahoituksesta ja suomalaisillakin tutkijoilla saattaa olla rahoituksessa katkoja ennen seuraavan projektin käynnistymistä. Ulkomaalaisten työntekijöiden on myös vaikeampi työllistyä Suomessa väliaikaisesti, mikä pidentää mahdollisia katkoja työelämästä. Erityisesti Itä-Suomessa, missä työvoiman tarve on suuri, tulisi varmistaa, että osaajat jäävät maakuntiin, vaikka työpaikan löytäminen joskus kestäisi kauemmin, kuin kolme kuukautta.

Makkonen Soili

Itä-Suomen yliopisto - Kansainvälisten asioiden johtaja Riikka Pellinen